

CONCLUSIES

RUIMTE IN DE PARTICIPATIEWET

- ❖ Wettelijk kader vraagt om strenge aanpak van fraude.
- ❖ Er is ruimte voor eigen gemeentelijk *beleid* en *uitvoering*, zeker waar sprake is van beleidsruimte.
- ❖ De Participatiewet kent open termen en formuleringen die het bestuursorgaan ruimte biedt voor interpretatie in *beleid* en *uitvoering*.



HOE GAAT HEERENVEEN OM MET TERUGVORDERING EN BOETEOPLEGGING?

- ❖ Bestuurlijk uitgangspunt is ‘werken vanuit de bedoeling’ – brede organisatievisie sinds 2019.
- ❖ Beleid en uitvoering sluiten onvoldoende op elkaar aan.



BELEID

- ❖ ‘Werken vanuit de bedoeling’ krijgt (nog) geen concrete en duidelijke invulling.
- ❖ Het beleid geeft te weinig richting aan de uitvoering.
- ❖ Sommige open begrippen krijgen geen Heerenveense inkleuring.
- ❖ Tegelijkertijd ook illustraties van ‘werken vanuit de bedoeling’, zoals geen onderscheid maken tussen lichte en zware boeteprocedure.
- ❖ De wettelijke ruimte wordt in het beleid niet volledig benut.
- ❖ Het beleid is soms strenger dan de wet.



UITVOERING

- ❖ Terugvordering en boeteoplegging vinden plaats binnen de wettelijke kaders. Uitvoering is in algemene zin rechtmatig en doelmatig.
- ❖ ‘Werken vanuit de bedoeling’ neemt een belangrijke plaats in.
- ❖ De ruimte in de wet wordt gezocht en benut. Er wordt daarbij ruimte ervaren om maatwerk te leveren en de individuele situatie centraal te stellen.
- ❖ Heerenveen heeft de strenge landelijke lijn niet overgenomen.
- ❖ Enkele geconstateerde gebreken: communicatie is ingewikkeld en ambtelijk/juridisch; de motivering van de beschikking is summier; rapportages worden niet meegezonden.

AANBEVELINGEN

TEN AANZIEN VAN HET BELEID



Leg expliciet vast dat ‘werken vanuit de bedoeling’ centraal staat bij terugvordering en boeteoplegging en maak duidelijk wat dit concreet inhoudt.



Maak de Heerenveense visie op terugvordering en boeteoplegging en de Heerenveense invulling van centrale begrippen uit de Participatiewet duidelijk.



Besteed aandacht aan de balans tussen preventie (ondersteunend) en repressie (controleerend/sanctionerend). Bezie in hoeverre ‘werken vanuit de bedoeling’ vraagt om meer aandacht voor preventie.



Bezie of een onderscheid in benadering van verplichte en niet-verplichte terugvordering gewenst is. Zo ja, besteed aandacht aan de af te wegen belangen bij niet-verplichte terugvordering.



Beantwoord de vraag hoe Heerenveen wil omgaan met relatief lage terugvorderingen (inclusief de hoogte van het bedrag).



Zorg ervoor dat college, raad en betrokken ambtenaren over dit beleid met elkaar het gesprek aangaan vanuit hun verschillende rollen en expertise. Betrek hierbij ook de doelgroep.



Werk het beleid nader uit in werkinstructies en controleprotocollen.



Maak expliciete afspraken over zaken waarin een bestuurlijke afweging gewenst is. Zorg voor een doorvertaling van de gemaakte afweging in het beleid of de werkinstructies.



Maak gebruik van de mogelijkheid om themacontroles uit te voeren en maak hierbij gebruik van het preventieve en repressieve instrumentarium.

AANBEVELINGEN

TEN AANZIEN VAN DE UITVOERING



Voorzie beschikkingen van een uitgebreidere en heldere motivering, waar meer aandacht wordt besteed aan de individuele situatie. Pas de standaard-formats hierop aan.



Verstuur ook de onderzoeksrapportages en de belanghebbende en maak deze onderdeel van de motivering.



Besteed aandacht aan de begrijpelijkheid van de beschikkingen en andere brieven; streef ernaar om besluiten, brieven en formulieren te formuleren op taalniveau B1.



Wees meer bewust van het feit dat in het kader van boeteonderzoek de schending van de inlichtingenplicht bewezen moet worden.



Lever actiever maatwerk bij het vormgeven van terugbetalingsregelingen en wijs actief op de mogelijkheden en voorwaarden voor kwijtschelding.



Besteed nadrukkelijk aandacht aan de wijze waarop de boetehoogte wordt (met name bij hoge benadelingsbedragen en recidive) berekend.



Start boeteonderzoeken zo spoedig mogelijk op, als hiertoe aanleiding bestaat. Informeer een belanghebbende dat een boeteonderzoek pas wordt opgestart na afloop van de bezwaartermijn of na het nemen van een besluit op bezwaar op een eventueel ingediend bezwaarschrift (met een inschatting van dit moment).



Ten aanzien van de in enkele dossiers geconstateerde onregelmatigheden: besteed aandacht aan deze onderwerpen in het kader van de kwaliteitscontroles.